

Hoofdpijnenverslag van de internetconsultatie

Wijzigingsbesluit voor gebiedsspecifiek beleid PFAS

(Internetconsultatie van 15 tot en met 22 november 2019)

Het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat bereidt een wijziging van het Besluit bodemkwaliteit voor. De wijziging versnelt de totstandkoming van de voorbereidingsprocedure voor het nemen van besluiten tot vaststelling van een gebiedsspecifiek toetsingskader voor het toepassen van grond of baggerspecie die is verontreinigd met poly- en perfluoralkylstoffen (PFAS). Huidige problemen bij het toepassen van PFAS-houdende grond en baggerspecie kunnen hiermee sneller worden opgelost. Het besluit heeft gevolgen voor gemeenten en bouwbedrijven.

Het doel van dit ontwerpbesluit is de totstandkomingsprocedures van lokale instrumenten voor bodembeleid inzake PFAS te versnellen, zodat bouwprojecten mogelijk worden gemaakt. Gemeenten krijgen de mogelijkheid om versneld gebiedsspecifiek beleid voor PFAS vast te stellen. Naar verwachting vergroot dit de mogelijkheden voor de bouwsector om projecten uit te voeren.

De internetconsultatie

Gelet op de zeer grote maatschappelijke problemen die zich op dit terrein voordoen, komt dit ontwerpbesluit via een zogenaamde spoedprocedure tot stand. Hierbij wordt afgeweken van de standaardtermijnen die gelden voor de totstandkoming van wijzigingen van het Besluit bodemkwaliteit. Omwille van de snelheid is dit ontwerpbesluit niet voorgepubliceerd in de Staatscourant. Via de internetconsultatie (ook aangekondigd in de staatscourant <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2019-63745.html>) werd iedereen de gelegenheid geboden een reactie te geven op het ontwerpbesluit. De reactietermijn is, gezien de maatschappelijke problemen en de tijdsdruk, verkort tot één week, van 15 t/m 22 november 2019.

Op alle onderdelen van de ontwerpregelgeving en de nota van toelichting kon worden gereageerd.

De ingediende reacties

Er zijn in totaal 13 goedgekeurde reacties binnengekomen, waaronder 9 openbare. Er was één dubbele inzender, zodat er in totaal sprake is van individuele 12 indieners. De indieners zijn: Zeven particulieren, een advocatenkantoor, Vewin, RUD Drenthe, de gemeente 's-Hertogenbosch en een overheidsdienst.

Het vervolg

Op 29 november 2019 heeft de minister het nieuwe Tijdelijke handelingskader bekend gemaakt en aangeboden aan de Tweede Kamer:

https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2019Z23712&did=2019D49005

Nadat de voorhang in de Eerste en Tweede Kamer zal zijn afgerond zal het ontwerpbesluit ter advisering aan de Raad van State worden aangeboden. Na het advies van het Raad van State zal het zo spoedig mogelijk worden vastgesteld. In de nota van toelichting zal inhoudelijk op de ingediende reacties worden ingegaan.

1. Algemeen beeld van de ingediende reacties

De reacties spitsen zich toe op de volgende onderwerpen:

Vaststelling van het Tijdelijk Handelingskader

- o De vaststelling van het Tijdelijk Handelingskader wordt over het algemeen als overhaast beschouwd.
- o Het verschuiven van bevoegdheden naar decentrale overheden wordt over het algemeen kritisch beschouwd.

De gebiedsspecifieke normering

- o Hierover worden uiteenlopende vragen gesteld en opmerkingen gemaakt.

2. Specifieke reacties

Hieronder volgen enkele kenmerkende reacties.

De vaststelling van het Tijdelijk Handelskader

• *Snelheid van het proces*

- o Er zouden geen overhaaste wijzigingen in het PFAS-beleid moeten plaatsvinden, de maatstaven moeten blijven zoals ze waren.
- o Het zou niet zo moeten zijn dat onder druk van verscheidene sectoren van ondernemers milieumaatregelen moeten wijken.
- o De haast maakt de gezondheidseffecten van PFAS stoffen ondergeschikt aan de belangen van de bouw. De nationale politiek lijkt risico's te willen mijden en zich te laten leiden door de lobbyisten vanuit de (bouw)sector.
- o Door in het kader van één incident te handelen wordt getornd aan de oorspronkelijke bedoeling van de wetgever. Daarmee verandert incidentenpolitiek in paniekvoetbal.
- o Stop incidentenpolitiek, en versterk de zorg om democratie op termijn.

- ***Uitbreiden bevoegdheden decentrale overheden***

- Het uitbreiden van bevoegdheden van decentrale overheden is geen oplossing. De rijksoverheid zou haar verantwoordelijkheid moeten nemen en komen met werkbaar generiek beleid.
- Deze besluitvorming zou niet gedecentraliseerd moeten worden naar de gemeenten. Dit dient provinciaal of rijksbreed plaats te vinden omdat zo een meer neutrale besluitvorming wordt gegarandeerd.
- De lokale overheid staat te dicht bij bouwprojecten.
- Het is onduidelijk waarom de bevoegdheid voor het vaststellen van een bodembeheerplan overgeheveld wordt naar het college. Voor zover dit snelle besluitvorming moet bevorderen, wordt opgemerkt dat de gemeenteraad ook regelmatig bij elkaar komt.

Gebiedsspecifieke normering

- De norm dient verzaamd te worden. De maximumwaarde voor PFAS in de grond is te laag.
- Er zou een Toetsingskader voor toepassingen in gebieden voor de drinkwatervoorziening moeten worden toegevoegd.
- Het Besluit stelt geen beperking aan de ondergrens voor Lokaal Maximale Waarden, maar beleidsmatig geldt de achtergrondwaarde als "altijd" grens. Gevraagd wordt om een nadere motivering waarom gemeenten bij PFAS wel strengere maximale waarden kunnen stellen.
- Onduidelijk is hoe een standstill gegarandeerd kan worden bij een bodembeheergebied dat via een reguliere voorbereidingsprocedure tot stand is gekomen. Bezwaar schorst namelijk de werking van een besluit niet op.
- Er is nog geen volledige beoordeling van de gevolgen van PFAS, waardoor- specifiek bij het toelaten van hogere waarden dan de bepalingsgrens - de nodige zorgvuldigheid betracht dient te worden.

Overige opmerkingen

- De reguliere zienswijzeprocedure geldt alleen voor de voorbereiding van beschikkingen. Het besluit inzake de vaststelling of wijziging van een bodemkwaliteitskaart is geen beschikking maar een besluit van algemene strekking.
- In de betreffende voorgestelde artikelen wordt telkens de zinsnede 'als het betrekking heeft op PFAS' vermeld. De vraag is of een besluit dat naast PFAS ook betrekking heeft op andere stoffen dan ook conform de versnelde procedure mag worden toegepast.